

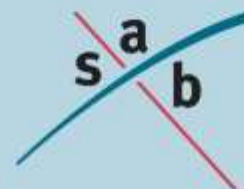
Flora- en faunarapportage

Wezep, Stationsweg

Gemeente Oldebroek

Datum: 3 december 2010

Projectnummer: 100637

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Leeswijzer	3
1.2	Planomschrijving	4
1.3	Wettelijk kader	6
2	Quick scan flora en fauna	9
2.1	Onderzoeksmethode	9
2.2	Gebiedsbescherming	9
2.3	Soortenbescherming	10
2.4	Conclusie	15
3	Nader veldonderzoek flora en fauna	18
4	Mitigerende maatregelen / Ontheffingsaanvraag	19
5	Voortoets/ Oriënterende habitattoets	20
	Bijlage 1: literatuurlijst	

1 Inleiding

1.1 Leeswijzer

Bij alle ruimtelijke ingrepen moet rekening gehouden worden met de aanwezige natuurwaarden in en om het plangebied. Voordat ruimtelijke ingrepen mogen plaatsvinden, dient eerst een onderzoek uitgevoerd te worden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (*gebiedsbescherming*), de Flora- en faunawet (*soortenbescherming*) en eventuele andere betrokken natuurregeling. Uit dit onderzoek moet blijken of met de ingrepen negatieve effecten op beschermde gebieden en soorten zijn te verwachten en of daarvoor respectievelijk een vergunning of ontheffing noodzakelijk is. In deze flora- en faunarapportage worden de effecten op de aanwezige natuurwaarden besproken. De flora- en faunarapportage is opgebouwd uit de volgende hoofdstukken:

1. **Inleiding.** Beschrijving van beoogde plannen, ligging van plangebied, de gevolgen van de ingrepen voor de huidige situatie en het wettelijke kader.
2. **Quick scan flora en fauna.** Deze is gebaseerd op een eenmalige veldverkenning. In deze quick scan zijn op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), de beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde soorten en een eenmalige veldverkenning, uitspraken gedaan over de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en dieren in en in de directe omgeving van het plangebied. In de quick scan zijn uitspraken gedaan over de effecten van de plannen op nabijgelegen beschermde gebieden en op direct nabij het plangebied voorkomende (vaste rust- of verblijfplaatsen van) strikt beschermde flora en fauna. Hieruit volgt de conclusie of nader veldonderzoek naar strikt beschermde soorten noodzakelijk is en of een ontheffingsaanvraag in het kader van de Flora- en faunawet aan de orde is.
3. **Nader veldonderzoek flora en fauna.** Beschrijving van het nader onderzoek, indien dit uitgevoerd is. Hierbij wordt ingegaan op de kwalificaties van de onderzoeker(s), de data waarop de veldbezoeken hebben plaatsgevonden, de methode van onderzoeken, specifieke ecologische kenmerken van de soort en uiteraard de resultaten.
4. **Mitigerende maatregelen.** Als uit de resultaten van het nader onderzoek blijkt dat het plangebied in gebruik is door strikt beschermde soorten, dan dienen maatregelen te voorkomen dat de ecologische functionaliteit van het plangebied vermindert. Als SAB het opstellen van deze maatregelen verzorgt, dan worden deze beschreven in dit hoofdstuk. Mocht het opstellen van maatregelen niet afdoende zijn en is een **ontheffingsaanvraag** ex artikel 75 van de Flora- en faunawet alsnog aan de orde, dan staat deze ook hier.
5. **Voortoets of Oriënterende Habitattoets.** Dit is alleen in het geval wanneer negatieve effecten te verwachten zijn op (instandhoudingsdoelstellingen van) beschermde natuurgebieden. Aan de hand van de Effectenindicator van het Ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) wordt een inschatting gemaakt van de mogelijk optredende effecten.

De onderzoeken in deze flora- en faunaraapportage zijn uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving (zie paragraaf 1.3). Bovendien zijn alle onderzoeken uitgevoerd volgens de door Gegevens autoriteit Natuur meest recent uitgegeven protocollen.

Gegevens flora en fauna

SAB streeft ernaar alle waarnemingen aan (bijzondere) soorten die verzameld worden tijdens flora- en faunaonderzoeken door te geven aan de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFB). De invoer van gegevens in de NDFB leidt tot een beter overzicht van het voorkomen van (beschermde) soorten en daarmee tot een betere bescherming van deze soorten.

1.2 Planomschrijving

In Wezep (gemeente Oldebroek, provincie Gelderland) is aan de Stationsweg de realisatie van enkele woningen beoogd. Eén van de haalbaarheidsstudies die hiervoor dient te worden uitgevoerd, is toetsing aan de natuurregeling. Voorliggend flora- en faunaonderzoek is opgesteld door SAB en geeft een inzicht in de doorwerking van de natuurwetgeving op deze plek.

Afbeelding 1: Globale ligging plangebied (luchtfoto: Google Earth, bewerking SAB).

Wezep ligt aan de rand van de Veluwe ten zuidwesten van Zwolle en ten zuidoosten van Kampen. Wezep is een esdorp gelegen op de overgang van de Veluwe naar het veenontginningsgebied rond Kampen. De directe omgeving van Wezep wordt gekenmerkt door open agrarisch gebied in het noorden en bossen en heideterreinen in het zuiden. Wezep ligt ingeklemd tussen de snelwegen A28 en A50.

Het plangebied ligt in het zuidwesten van de bebouwde kom van Wezep, aan de provinciale Stationsweg (N308). Het plangebied is ruim één hectare groot. Het plangebied grenst in het westen aan een woonwijk en in het (noord-) oosten aan (bebouwing langs) de Stationsweg. In het noordwesten vormt de Bovenheigraaf de grens van het plangebied.

Plangebied

In de huidige situatie bestaat het plangebied uit een bebouwd en een onbebouwd gedeelte. Het bebouwde gedeelte grenst aan de Stationsweg in het oosten en bestaat uit een woning, een meubelfabriek en een muziekinstrumentenfabriek. De rest van het terrein bestaat uit een volkstuintencomplex in het zuiden, een stuk weidegrond in het midden en een openbaar grasveld in het noorden. In het noorden en westen van het plangebied zijn openbare groenstroken aanwezig langs de randen, bestaande uit struiken en bomen. Het gehele plangebied vertoont een intensief gebruikt karakter. In afbeelding 2 is een impressie gegeven van het plangebied ten tijde van het veldbezoek.

Afbeelding 2: Impressie van het plangebied (Foto's: SAB, 2010).

Beoogde ontwikkelingen

Binnen het plangebied is de realisatie van een nieuw deel van een woonwijk beoogd. Om de plannen mogelijk te maken wordt de meubel- en muziekinstrumentenfabriek met het bijbehorende woonhuis gesloopt. Het ontwerp voor de nieuwe situatie staat nog niet vast, maar er worden in ieder geval een aantal woningen gebouwd. Ook

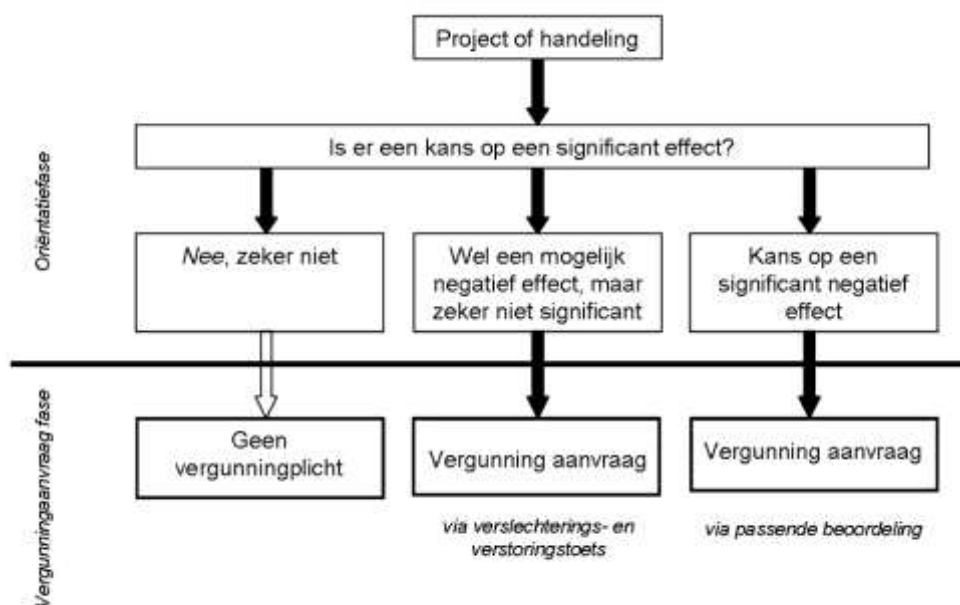
wordt er een straat aangelegd om het nieuwe gedeelte van de wijk te ontsluiten. Als gevolg hiervan zal ook een gedeelte van het huidige openbaar groen verdwijnen.

1.3 Wettelijk kader

Bescherming in het kader van de natuur wet- en regelgeving is op te delen in gebieds- en soortenbescherming. Bij gebiedsbescherming heeft men te maken met de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur. Soortenbescherming komt voort uit de Flora- en faunawet.

1.3.1 Gebiedsbescherming

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen aangewezen worden als Europees Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijngebied (Natura 2000). De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998. Hierin zijn de al bestaande staatsnatuurmonumenten ook opgenomen. Op grond van deze wet is het verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Afbeelding 3: Schematische weergave van de besluitvorming in relatie tot de NB-wet (1998).

Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot frustratie van de natuurdoelen. Anders dan bij gebieds- en soortbescherming is de status als EHS niet verankerd in de natuurwetgeving, maar dient het belang in de planologische afweging een rol te spelen. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.

1.3.2 Soortenbescherming

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Flora- en faunawet bepalend. Deze wet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is als volgt in de Flora- en faunawet opgenomen:

- het is verboden beschermde plantensoorten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (artikel 8);
- het is verboden beschermde diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen (artikel 9), opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren (artikel 11).

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

1. beschermingscategorie 1:
een groot aantal beschermde soorten is in Nederland algemeen voorkomend. Op basis van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten uit de Flora- en faunawet mogen ruimtelijke ingrepen worden uitgevoerd die tot effect hebben dat de verblijfplaatsen van deze soorten worden aangetast;
2. beschermingscategorie 2:
voor beschermde soorten die minder algemeen zijn en extra aandacht verdienen, kan een vrijstelling (behalve voor het opzettelijk verontrusten) verkregen worden als de initiatiefnemer een goedgekeurde gedragscode heeft. Indien dit niet het geval is dient voor deze categorie een ontheffing aangevraagd te worden.
In een dergelijke gedragscode worden gedragslijnen aangegeven die men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen. Ontheffing is, als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, voor deze soorten alleen nog nodig als werkzaamheden afwijkend van de gedragscode worden uitgevoerd;
3. beschermingscategorie 3:
voor ongeveer honderd zeldzame soorten geldt géén vrijstelling als het gaat om ruimtelijke ingrepen. Ontheffingen voor deze groep soorten worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingrepen een in de wet genoemd belang dienen en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Deze uitgebreide toets geldt ook voor alle vogelsoorten.

Als een ruimtelijke ingreep rechtstreeks kan leiden tot verstoring of vernietiging van bepaalde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Flora- en faunawet. Voor aantastingen van verblijfplaatsen en belangrijke (onderdelen van) leefgebieden van meer strikt beschermde soorten, is ontheffing ex. Artikel 75 van de Flora- en faunawet nodig van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

1.3.3 *Zorgplicht*

Verder geldt altijd artikel 2 van de Flora- en faunawet, een zorgplichtbepaling. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit houdt in dat voorafgaand aan sloop- grond- of bouwwerkzaamheden wordt gecontroleerd of dat negatieve gevolgen voor aanwezige soorten kunnen worden voorkomen door het nemen van alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden verwacht.

2 Quick scan flora en fauna

2.1 Onderzoeksmethode

De quick scan flora en fauna is gebaseerd op een biotoopinschatting door een ecooloog van SAB Arnhem B.V. Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is verder gebruik gemaakt van atlasgegevens uit de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 1992), Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens *et al.*, 1997), Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland (Spitzen-van der Sluijs *et al.*, 2007) en diverse websites die de meest recente informatie verschaffen omtrent de verspreiding van soorten. Deze bronnen vermelden soortgegevens op uurhokniveau (5 bij 5 kilometer), dit betekent dat het globale gegevens betreft. Bijlage 1 vermeldt de geraadpleegde bronnen.

Op 1 december 2010 heeft een ecooloog van SAB Arnhem B.V. het plangebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de habitats ter plaatse en de geschiktheid voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie. Het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname. Zowel het tijdstip (deels buiten het groeiseizoen van planten en buiten het actieve seizoen van diverse diergroepen) als het eenmalige karakter is hiervoor niet toereikend.

2.2 Gebiedsbescherming

In het kader van de Natuurbeschermingswet (NB-wet) en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) dient er getoetst te worden of de beoogde ontwikkelingen een negatieve invloed hebben op de beschermde gebieden.

2.2.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

Het plangebied ligt niet in of nabij een gebied dat is aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Het dichtstbijzijnde gebied beschermd in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 betreft het Natura 2000-gebied "Veluwe". Dit beschermde gebied ligt op ongeveer 650 meter afstand. Gezien de afstand en de barrièrewerking van tussenliggende elementen (bebouwing, wegen, spoorlijn) zijn zowel directe als indirecte negatieve effecten van de plannen op het beschermde gebied niet te verwachten. In de toekomstige situatie zal het aantal recreanten op de Veluwe licht toenemen. Dit aantal is echter verwaarloosbaar, vergeleken met de honderdduizenden bezoekers die ieder jaar recreëren op de Veluwe.

2.2.2 *Ecologische Hoofdstructuur*

Het plangebied ligt niet binnen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het dichtstbijzijnde gebied dat onderdeel uitmaakt van de EHS, is de Veluwe. Dit gebied ligt op ongeveer 650 meter afstand van het plangebied en valt tevens onder de Natuurbeschermingswet 1998. Gezien de ligging buiten de EHS is geen sprake van directe aantasting van de EHS. Gezien de afstand en tussenliggende elementen (bebouwing, wegen, spoorlijn) zijn indirecte negatieve effecten van de ontwikkelingen op de EHS

ook niet te verwachten. Bovendien is er geen sprake van een significante toename van het aantal recreanten binnen de EHS. Negatieve effecten op de EHS zijn niet te verwachten.

2.3 Soortenbescherming

In het kader van de Flora- en faunawet moet worden getoetst of ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is/kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of versterking (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben.

2.3.1 Vaatplanten

Binnen het plangebied zijn geen potentiële natuurlijke groeiplaatsen voor beschermde plantensoorten aanwezig. Het plangebied is intensief in gebruik. Delen van het plangebied worden regelmatig gemaaid, beweid of gebruikt als volkstuin. Van een stabiel ecosysteem is geen sprake en bijzondere groeiplaatsen zijn niet aanwezig. Strikt beschermde vaatplanten worden binnen het plangebied niet verwacht. Aangeplante of gezaaide exemplaren van beschermde soorten (in bijvoorbeeld tuinen) zijn niet beschermd in de Flora- en faunawet, omdat het geen natuurlijke groeiplaatsen betreft. Tijdens het verkennende veldbezoek zijn geen strikt beschermde plantensoorten aangetroffen.

2.3.2 Grondgebonden zoogdieren

Volgens verspreidingsgegevens uit de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 1992) komen in de omgeving van het plangebied soorten als Egel (*Erinaceus europaeus*), Bosspitsmuis (*Sorex spec.*), Huisspitsmuis (*Crocidura russula*), Mol (*Talpa europaea*), Vos (*Vulpes vulpes*), Hermelijn (*Mustela erminea*), Bunzing (*Mustela putorius*), Wezel (*Mustela nivalis*), Ree (*Capreolus capreolus*), Woelrat (*Arvicola terrestris*), Rosse woelmuis (*Clethrionomys glareolus*), Aardmuis (*Microtus agrestis*), Veldmuis (*Microtus arvalis*), Dwergmuis (*Micromys minutus*), Bosmuis (*Apodemus sylvaticus*), Haas (*Lepus europaeus*), Konijn (*Oryctolagus cuniculus*) en de meer strikt beschermde soorten Eekhoorn (*Sciurus vulgaris*), Boomarter (*Martes martes*), Das (*Meles meles*), Edelhert (*Cervus elaphus*) en Wild zwijn (*Sus scrofa*) voor.

Algemeen voorkomende soorten

Binnen het plangebied zijn relatief weinig ruige delen aanwezig. Toch zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van algemeen voorkomende soorten als Egel (*E. europaeus*), Huisspitsmuis (*C. russula*), Mol (*T. europaea*) en kleine marterachtigen niet uit te sluiten. Voor deze soorten, die onder het eerste lichte beschermingsregime vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Strikt beschermde soorten

Eekhoorn

Gezien de afwezigheid van naaldbomen, eiken en/of beuken van voldoende leeftijd (voedselbomen) en de aard van het omliggende gebied (bebouwde kom, intensief gebruik) is het onwaarschijnlijk dat de Eekhoorn in het plangebied voorkomt. Met de beoogde plannen zijn negatieve effecten op de soort niet te verwachten.

Edelhert

Edelherten houden zich vooral op in uitgestrekte, open bosgebieden. Ze hebben voorkeur voor rivierdalen met ooibossen en verder in allerlei bostypen afgewisseld met landbouwgebieden. Het dieet is afhankelijk van het seizoen en het biotoop. In het groeiseizoen worden grassen, kruiden en bladeren van loofbomen gegeten en in de winter voornamelijk dwergstruiken, jonge boompjes en grassen. In de herfst en winter worden ook eikels en beukennoten gegeten. Het plangebied ligt in een binnenstedelijke omgeving en bovendien is er geen verbinding aanwezig met de bosgebieden van de Veluwe. Het voorkomen van Edelhert op deze locatie is daarmee uit te sluiten. Negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen van het Edelhert zijn bij voorbaat uit te sluiten.

Boommarter

De Boommarter komt hoofdzakelijk in bebost gebied met een voorkeur voor naaldbos of gemengd bos voor; soms ook in meer open terrein, mits voldoende bosjes en lijnvormige elementen als heggen en houtwallen aanwezig zijn. Het is een erg schuwe soort. Op basis van de huidige habitats (openbaar groen, weidegrond en volkstuinten), de binnenstedelijke ligging en hoge verstoringsgraad is het voorkomen van de Boommarter niet te verwachten binnen het plangebied. In de bomen die in het plangebied aanwezig zijn, zijn bovendien geen gaten aangetroffen die als verblijfplaats kunnen dienen. Negatieve effecten op boommarters zijn niet te verwachten.

Das

Het plangebied ligt binnen de bebouwde kom van Wezep en er is geen verbinding aanwezig met het buitengebied. Bovendien is het plangebied zelf intensief in gebruik en zijn er geen sporen of burchten van dassen aangetroffen. Dassen hebben een combinatie van bos en agrarisch gebied nodig voor huisvesting en voedselvoorziening. Dergelijke habitats zijn in de directe omgeving van het plangebied afwezig. Door het intensieve gebruik van het plangebied zelf is het uitgesloten dat dassen gebruik maken van het plangebied of de directe omgeving. Negatieve effecten op vaste rust- of verblijfplaatsen van dassen zijn op voorhand uit te sluiten.

Wild zwijn

Wilde zwijnen komen voor in zowel droge als natte voedselrijke uitgestrekte loofbossen, gemengde bossen en ouder naaldbos met dichte ondergroei. Het Wild zwijn heeft een duidelijke voorkeur voor eiken- en beukenbossen, aangezien eikels en beukennoten een belangrijke voedselbron zijn voor deze soort. Wilde zwijnen komen veelvuldig voor op de Veluwe. Aangezien het plangebied binnen de bebouwde kom ligt en er geen verbinding aanwezig is met de bosgebieden van de Veluwe, is het voorkomen van het Wild zwijn binnen het plangebied uit te sluiten. Negatieve effecten van de beoogde plannen op vaste rust- en verblijfplaatsen van het Wild zwijn zijn bij voorbaat uit te sluiten.

2.3.3 Vleermuizen

Volgens de verspreidingsgegevens (Broekhuizen *et al.*, 1992; Limpens, *et al.*, 1997) komen in de omgeving van het plangebied Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), Franjestaart (*Myotis nattereri*), Gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), Meervleermuis (*Myotis dasycneme*), Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) en Water-vleermuis (*Myotis daubentonii*) voor. Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd in de Flora- en faunawet.

Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwbewonende soorten zoals Gewone dwergvleermuis (*P. pipistrellus*) en Laatvlieger (*E. serotinus*) en boombewonende soorten als Rosse vleermuis (*N. noctula*) en Watervleermuis (*M. daubentonii*). Daarnaast bestaan soorten die van beide elementen gebruik maken. Daarbij is ook onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten zoals de Gewone dwergvleermuis verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen enz). Andere soorten als de Rosse vleermuis verblijven jaarrond in bomen (in holten, spleten en achter loshangende schors). De Watervleermuis overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders en verblijft in de zomerperiode in boomholten.

Gebouwbewonende soorten vleermuizen

Gebouwbewonende vleermuizen hebben hun verblijfplaats achter gevelbetimmering, in spouwmuren, achter dakbeschot en in schoorstenen. In het kader van de beoogde ontwikkelingen wordt het woonhuis en het aangesloten bedrijfspand, waarin de meubel- en muziekinstrumentenfabriek is gevestigd, gesloopt. Vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten vleermuizen zijn niet te verwachten in de te slopen gebouwen. De gebouwen beschikken niet over toegankelijke spouwmuren, of gevelbetimmering. Negatieve effecten op gebouwbewonende soorten vleermuizen zijn niet te verwachten met de beoogde plannen.

Boombewonende soorten vleermuizen

Boombewonende soorten worden gevonden in holten en spleten in bomen en achter loshangende schors. Teneinde de bouw van de nieuwe woningen te realiseren, zal een gedeelte van het openbaar groen worden verwijderd. De bomen die onderdeel uitmaken van dit groen zijn niet geschikt om vaste rust- en verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen te kunnen herbergen. De desbetreffende bomen zijn niet van voldoende omvang en zijn goed onderhouden, zodat openingen of inrottingsgaten niet aanwezig zijn. Ook andere sporen die wijzen op aanwezigheid van boombewonende vleermuizen zijn niet aangetroffen. Negatieve effecten op vaste rust- of verblijfplaatsen van boombewonende soorten vleermuizen zijn niet te verwachten.

Vliegroutes

Vleermuizen maken vaak jarenlang gebruik van vaste aanvliegroutes tussen verblijfplaats en foerageergebied, daarom kan het behoud van lijnelementen cruciaal zijn voor de instandhouding van het leefgebied. Aan de westkant van het plangebied, op de grens met de naastgelegen woonwijk, is een groen element aanwezig van ongeveer 200 meter lengte. Dit groene element bestaat uit struiken en berken en zou kunnen dienen als vaste vliegroute voor vleermuizen. Er wordt daarom geadviseerd om de groenstrook te behouden in de toekomstige situatie. Wanneer deze bomenrij met

de beoogde plannen wordt verwijderd, dient voor aanvang van de werkzaamheden een nader onderzoek uitgevoerd te worden naar het gebruik van dit element door vleermuizen. Mits de groenstrook in het westen van het plangebied behouden blijft, zijn negatieve effecten van de beoogde ontwikkelingen op vaste vliegroutes van vleermuizen niet te verwachten.

2.3.4 Vogels

Alle vogelsoorten zijn beschermd tijdens het broedseizoen. Het betreft dan met name de actieve broedplaatsen en vaste verblijfplaatsen. Voor de meeste vogels loopt het broedseizoen van half maart tot half juli. Voor het broedseizoen wordt geen standdaardperiode gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Jaarrond beschermde vogelsoorten

In het kader van de Flora- en faunawet zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van enkele vogelsoorten jaarrond beschermd. Dit betekent dat nestlocaties van deze soorten het gehele seizoen beschermd zijn. Hierin worden vier categorieën onderscheiden:

- 1 Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: Steenuil).
- 2 Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop (voorbeeld: Roek, Gierzwaluw en Huismus).
- 3 Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing (voorbeeld: Ooievaar, Kerkuil en Slechtvalk).
- 4 Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: Boomvalk, Buizerd en Ransuil).

Het plangebied met struweel en bomen is geschikt als broedgelegenheid voor vogels. Tijdens het verkennende veldbezoek zijn de volgende soorten aangetroffen: Merel (*Turdus merula*), Koolmees (*Parus major*), Gaai (*Garrulus glandarius*), Roodborst (*Erithacus rubecula*) en Vink (*Fringilla coelebs*). Geen van de aangetroffen soorten is jaarrond beschermd. Er zijn ook geen sporen of nesten aangetroffen van jaarrond beschermde soorten. De bomen in het plangebied bevatten geen nesten van roofvogels. Het grootste deel van de bebouwing is vanwege het gebruik van platte daken en het ontbreken van toegankelijke openingen ongeschikt voor soorten als Gierzwaluw, Huismus en uilen. Bij het woonhuis zijn enkele toegankelijke plekken aanwezig, zoals een opening van een regenpijp in de dakrand en een ruimte onder een hoekpan op het dak. Op deze plekken zijn echter geen sporen van huismussen aangetroffen. Negatieve effecten op jaarrond beschermde vogelsoorten worden niet verwacht. Wel dienen de werkzaamheden uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen, wanneer er een broedgeval in het plangebied aanwezig is.

2.3.5 **Amfibieën**

Stichting RAVON (Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland) verzamelt verspreidingsgegevens van reptielen, amfibieën en vissen en publiceert deze jaarlijks op het internet (www.ravon.nl). Volgens RAVON en de Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland (Spitzen-van der Sluijs *et al.*, 2007) komen in de omgeving van het plangebied amfibieën voor zoals Kleine watersalamander (*Lissotriton vulgaris*), Gewone pad (*Bufo bufo*), Bruine kikker (*Rana temporaria*), Bastaardkikker (*Rana klepton esculenta*) en Meerkikker (*Rana ridibunda*) en de meer strikt beschermde soorten Kamsalamander (*Triturus cristatus*), Rugstreeppad (*Bufo calamita*) en Heikikker (*Rana arvalis*) voor.

Algemene soorten

Algemene soorten, zoals Bruine kikker (*R. temporaria*) en Gewone pad (*B. bufo*), die na de metamorfose op het land naar voedsel gaan zoeken, zijn gezien de binnen het plangebied gelegen habitats niet uit te sluiten. Deze soorten kunnen grote afstanden afleggen. Omdat de dieren op het land overwinteren, is het ook mogelijk dat er dieren in de winterperiode binnen het plangebied aanwezig zijn. Voor deze soorten, die onder het eerste lichte beschermingsregime vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Strikt beschermde soorten

In het plangebied en de directe omgeving zijn geen watervoerende elementen aanwezig. Voortplantingslocaties van strikt beschermde amfibiesoorten zijn daarom uit te sluiten. Ook is er geen geschikt landhabitat aanwezig voor kamsalamanders, heikkikkers of rugstreeppadden. Negatieve effecten op rust- en verblijfplaatsen van strikt beschermde amfibieën zijn niet te verwachten.

Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient er wel rekening gehouden te worden met de Rugstreeppad. De Rugstreeppad komt vooral voor in zandige terreinen met een hoge dynamiek zoals uiterwaarden en opgespoten gebieden. Voor de voortplanting is de soort afhankelijk van ondiepe wateren zoals tijdelijke poeltjes en plas-sen. Als het plangebied bouwrijp gemaakt wordt en er een zandig open terrein gecreëerd wordt, is er sprake van een geschikt habitat voor rugstreeppadden. Aangezien rugstreeppadden snel nieuwe leefgebieden kunnen koloniseren, is het mogelijk dat de soort zich hier vervolgens vestigt. Aanbevolen wordt om eventuele natte plekken te dempen en het plangebied zo kort mogelijk braak te laten liggen. Ook kan ervoor worden gekozen om voor aanvang van de werkzaamheden een paddenscherm te plaatsen rondom het plangebied, om te voorkomen dat de soort zich hier vestigt.

2.3.6 **Reptielen**

Reptielen zijn over het algemeen gebonden aan structuurrijke vegetatie, vaak gelegen in weinig verstoorde biotopen. Soorten als Ringslang (*Natrix natrix*) en Levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*) kunnen voorkomen in gebieden met een relatief hoge verstoringsgraad. Volgens RAVON zijn de volgende soorten reptielen wel eens in de omgeving waargenomen: Hazelworm (*Anguis fragilis*), Levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*) en Zandhagedis (*Lacerta agilis*). Op basis van de binnen het plangebied aanwezige habitats (bebouwing, volkstuinen, openbaar groen) en de binnenstedelijke

locatie zonder verbinding met het buitengebied, is het voorkomen van reptielen niet waarschijnlijk. Met de beoogde plannen zijn negatieve effecten op strikt beschermde reptielen niet te verwachten.

2.3.7 Vissen

In het plangebied komen geen watervoerende elementen voor. Negatieve effecten op strikt beschermde vissoorten zijn daarmee op voorhand uit te sluiten.

2.3.8 Insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortgroepen

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van de insecten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze groep zijn vaak zeer locatiespecifiek en gebonden aan zeer bijzondere biotopen. Het plangebied ligt niet binnen een dergelijke biotoop. Overige strikt beschermde soorten als mollusken en weekdieren zijn ook niet te verwachten gezien de aanwezige habitats.

2.4 Conclusie

In het plangebied aan de Stationsweg te Wezep (gemeente Oldebroek, provincie Gelderland) zullen enkele woningen worden gerealiseerd. Voordat deze ingreep wordt uitgevoerd, dienen de gevolgen voor beschermde natuurwaarden en de consequenties in het kader van de geldende natuurwet- en regelgeving in beeld te zijn gebracht.

2.4.1 Gebiedsbescherming

In het kader van de Natuurbeschermingswet (NB-wet) en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) dient er getoetst te worden of de beoogde ontwikkelingen een negatieve invloed hebben op beschermde gebieden. Het plangebied te Wezep ligt niet in of nabij de EHS of een gebied dat is aangewezen in het kader van de NB-wet. Het dichtstbijzijnde gebied beschermd in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 betreft het Natura 2000-gebied "Veluwe". Dit beschermde gebied ligt op ongeveer 650 meter afstand en is tevens onderdeel van de EHS. Gezien de afstand en de barrièrewerking van tussenliggende elementen (bebouwing, wegen, spoorlijn) zijn zowel directe als indirecte negatieve effecten van de plannen op het beschermde gebied niet te verwachten. In de toekomstige situatie zal het aantal recreanten op de Veluwe licht toenemen. Dit aantal is echter verwaarloosbaar, vergeleken met de honderdduizenden bezoekers die ieder jaar recreëren op de Veluwe. Gebiedsbescherming is op deze locatie niet aan de orde.

2.4.2 Soortenbescherming

In het kader van de Flora- en faunawet dient te worden nagegaan of vaste rust- en verblijfplaatsen door de ingreep worden aangetast (verwijderd, ongeschikt gemaakt). De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben. Invloeden die leiden tot een verminderde geschiktheid van het plangebied als bijvoorbeeld foerageergebied zijn niet ontheffingsplichtig, tenzij het een zodanig belang betreft dat bij het wegvallen van deze functie ook de vaste rust- en verblijfplaatsen van soorten niet langer kunnen functioneren. Door de werkzaamheden

kunnen alle aanwezige soorten negatieve effecten ondervinden van de ingreep. Voor de meeste soorten is dit tijdelijk van aard.

Algemene soorten

De meeste van deze soorten zijn beschermd maar vallen onder het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet (tabel 1). Hiervoor geldt dat aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen op basis van een algehele vrijstelling mogelijk is, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties. Dit betekent dat voor deze soorten de werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden zonder ontheffing.

Strikt beschermde soorten

Voor soorten die vermeld staan op tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet, geldt dat bij aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet moet worden aangevraagd. Gezien de verspreidingsgegevens, aanwezige habitats en soortspecifieke eisen worden geen vaste rust- en verblijfplaatsen van strikt beschermde soorten verwacht binnen het plangebied. Vaste vliegroutes van vleermuizen zijn op voorhand niet uit te sluiten.

Verder kunnen bij de start van werkzaamheden in het broedseizoen broedende vogels worden verstoord, of hun nesten worden aangetast. Er is geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Flora- en faunawet voor activiteiten die vogels tijdens hun broedseizoen zouden kunnen verstoren. Werkzaamheden dienen plaats te vinden buiten het broedseizoen of tijdens het broedseizoen, als broedende vogels binnen en in de directe omgeving van het plangebied uitgesloten kunnen worden.

	Jan.	Feb.	Mrt.	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.
Broedvogels												

Tabel 1: Indicatieve periode uit te voeren werkzaamheden. Groen: werkzaamheden kunnen uitgevoerd worden. Oranje: werkzaamheden mogen uitgevoerd worden mits geen broedgeval- len aanwezig zijn.

2.4.3 Nader onderzoek

Uit de quick scan is naar voren gekomen dat vaste rust- en verblijfplaatsen van strikt beschermde soorten niet worden verwacht in het plangebied. Vanwege de aanwezigheid van een groen, lijnvormig element, kunnen er mogelijk wel vaste vliegroutes van vleermuizen in het plangebied voorkomen. Mits deze groenstrook behouden blijft in de toekomstige situatie, zijn negatieve effecten op strikt beschermde soorten niet te verwachten. Nader onderzoek wordt in dat geval niet noodzakelijk geacht.

Wanneer desbetreffende groenstrook wel aangetast wordt, dient voor aanvang van de werkzaamheden een nader onderzoek uitgevoerd te worden naar het gebruik van dit element door vleermuizen. Een nader onderzoek naar vliegroutes van vleermuizen kan gebeuren gedurende het gehele seizoen waarin vleermuizen actief zijn (april tot oktober).

2.4.4 Aanbevelingen

Naast de consequenties die voortkomen uit de Flora- en faunawet is ook een aantal vrijblijvende aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting van het plangebied, zoals:

- voor vleermuizen zouden open stootvoegen aangebracht kunnen worden in muren, of vleermuiskasten kunnen worden geplaatst in de spouw of tegen de muur op >2,5 meter hoogte in nieuw te bouwen woningen;
- als er weer een zolder of vliering wordt aangelegd, zou deze niet helemaal geïsoleerd kunnen worden. Hierdoor wordt de zolder mogelijk een geschikt verblijf voor vleermuizen;
- het behouden van de groenstrook in het westen van het plangebied. Deze groenstrook kan gebruikt worden door vleermuizen als vliegroute;
- het planten van bomen en struwelen voor vogels en vleermuizen verdient aanbeveling. Het beste zijn, ecologisch gezien, inheemse bes- en bloemdragende struiken en planten;
- er kunnen nestpannen of neststenen worden aangebracht ten behoeve van huismussen en gierzwaluwen. Deze beschermde soorten verliezen steeds meer nestmogelijkheden.

3 Nader veldonderzoek flora en fauna

Uit de quick scan flora en fauna blijkt dat het niet waarschijnlijk is dat strikt beschermde soorten (tabel 2 en 3) binnen het plangebied aanwezig zijn. Met de plannen worden negatieve effecten op strikt beschermde soorten niet verwacht, mits de groenstrook aan de westzijde behouden blijft. In dat geval is nader onderzoek niet noodzakelijk. Wordt de groenstrook wel aangetast, dan dient een nader onderzoek uitgevoerd te worden naar vliegroutes van vleermuizen. Een dergelijk onderzoek kan uitgevoerd worden tussen april en oktober, in het actieve seizoen van vleermuizen.

In ieder geval dient met de plannen rekening gehouden te worden met een tweetal algemene voorwaarden vanuit de Flora- en faunawet. Deze voorwaarden zijn altijd van toepassing:

1. in het broedseizoen van vogels (globaal half maart tot half juli) mogen de vegetatie, bosjes en opstallen in het plangebied niet worden verwijderd. Werkzaamheden tijdens deze periode zouden leiden tot directe verstoring van broedvogels en het broedsucces. Alle vogels zijn beschermd. Er is geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Flora- en faunawet voor activiteiten die vogels in hun broedseizoen zou kunnen verstoren;
2. op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit houdt in dat bij het uitvoeren van werkzaamheden altijd rekening moet worden gehouden met aanwezige planten en dieren. Zo dienen maatregelen te worden getroffen om bijvoorbeeld verstoring tot een minimum te beperken. Dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
 - voortijdig maaien van het plangebied zodat dieren wegtrekken;
 - het beperken van verlichting tijdens de avonduren in zomer, voorjaar en herfst ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren;
 - het slopen en rooien starten buiten het voortplantingsseizoen en het winter(slaap)seizoen. Zodat het plangebied ongeschikt is voor dieren.

4 Mitigerende maatregelen / Ontheffingsaanvraag

Vaste rust- en verblijfplaatsen van strikt beschermde soorten (tabel 2 en 3 soorten) worden niet verwacht binnen het plangebied. Wel zijn er mogelijk belangrijke onderdelen van het leefgebied van vleermuizen aanwezig, in de vorm van een groenstrook. Mits dit groene element niet wordt aangetast met de beoogde plannen, is er geen sprake om voor de plannen een ontheffingsaanvraag ex artikel 75 Flora- en faunawet in te dienen.

5 Voortoets/ Oriënterende habitattoets

Het plangebied ligt niet in, of nabij een gebied dat is aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Het dichtstbijzijnde gebied is het Natura 2000-gebied "Veluwe". Dit beschermde gebied ligt op ongeveer 650 meter afstand. Gezien de afstand, en de barrièrewerking van tussenliggende elementen (bebouwing, wegen, spoorlijn) zijn zowel directe als indirecte negatieve effecten van de plannen op het beschermde gebied niet te verwachten. In de toekomstige situatie zal het aantal recreanten op de Veluwe licht toenemen. Dit aantal is echter verwaarloosbaar, vergeleken met de honderdduizenden bezoekers die ieder jaar recreëren op de Veluwe.

Een vergunningaanvraag in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 is niet noodzakelijk.

Bijlage 1: literatuurlijst

Broekhuizen, S., Hoekstra, B., van Laar, V., Smeenk, C., Thissen, J.B.M. 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren, uitgeverij KNNV, Utrecht.

Limpens, H., Mostert, K., Bongers, W. 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, uitgeverij KNNV, Utrecht.

Meijden, R. van der, 2005, Heukels flora van Nederland, 23^e druk, uitgeverij Wolters Noordhof, Groningen.

Spitzen – van der Sluijs, A.M., Willink, G.W., Creemers, R., Ottburg, F.G.W.A., de Boer, R.J., Pfaff, P.M.L., de Wild, W.W., Stronks, D.J., Schröder, R.J.H., de Vos, M.T., Soes, D.M., Frigge, P. & Struijk, R.P.J.H. 2007. Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland. 1985-2005. Stichting RAVON, Nijmegen.

SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998, 2000, Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Websites:

www.ravon.nl

www.vleermuis.net

www.vogelbescherming.nl

www.minlnv.nl

www.waarneming.nl